

явява вече като оформен талант, напълно овладял формата и лиричното чувство, тясно сроден с болките, тревогите и нуждите на народа, отразени в песните му със забележителна сила и пламенно красноречие. Освобождението предизвиква нови трепети в душата му, изразени с наивна простота и вжодушевление в сборката *Избавление* (1878 г.). Живота след освобождението създава широки рамки не само за лирическа поезия у Вазова, но и за творба в областта на разказа, повестта, романа и драматическата поезия. В първата му сборка след освобождението, *Гусла* (1881 г.), се чувства стремежа на неговата поезия да се ориентира сред новите и още доста неопределени условия на коренно променения обществен-политически бит. Но тоя бит, с дребнавите си борби и страсти, представляващи креслив контраст, на високите устреми на доосвободителната епоха, размишча често извора на поетичното му настроение, което избухва понякога в горчиви укори към съвременността или отвърща поглед към светлите образи на недалечното минало (*Епопея на забравените*). Вазов бърже и ловко възстановява и заякчава в следващите си стихотворни сборки връзките между своето вдъхновение и българския народен живот, наблюдението на който му дава богат материал за най-разнообразни по замисъл и форма произведения. *Поля и гори* (1884 г.), *Италия* (1885 г.), *Сливница* (1886), *Звукове* (1893), *Скитнишки песни* (1899), *Подъ нашето небе* (1906), *Легенди при Царевецъ* (1910), *Подъ гръма на победите* (1913), *Песни за Македония* (1916), *Нови екове* (1917), *Юлска китка* (1917), *Люлека ми замириса* (1919) — съ отделните по-сетнешни етапи в развитието на Вазовия лирически талант, чрез които той постепенно обгръща всички съществени моменти и прояви на българския национален бит. Чрез тях си произведения, които, взети вкупом, представляват цял мир от най-разнообразни идеи, чувства и преживявания, Вазов обогати и разшири извънредно много откъм съдържание българската поезия, правейки я отразителка на половинвековно културно развитие. По отношение на външната форма Вазов направи твърде много за нашата поезия: той създаде и кристализира формите на българския поетичен език, с всичките му стилни, живописни и музикални свойства, като направи от него, за пръв път в нашата литература, сгоден инструмент за изразяване